

บทที่ ๕

สรุปผลการศึกษาและขอเสนอแนะ

X จากการศึกษาพบว่าความต้องการในการบริโภคกาแฟผงสำเร็จรูปของคนไทย มีแนวโน้มเฉลี่ยเพิ่มขึ้นปีละ ๑๕-๒๐% และมีกาแฟผงสำเร็จรูปจำหน่ายตามท้องตลาด ประมาณ ๑๔ ตรา ซึ่งมีทั้งที่ผลิตในประเทศและสั่งซื้อจากต่างประเทศ ในจำนวนนี้จะ เป็นกาแฟผงสำเร็จรูปที่ผลิตในประเทศเพียง ๓ ตรา คือ เนสกาแฟ คีโก้ทราโค และเซาซอง นอกเหนือจากนี้เป็นกาแฟที่ผลิตจากต่างประเทศทั้งสิ้น ปัจจุบันมีโรงงาน ผลิตกาแฟผงสำเร็จรูปในประเทศเพียง ๒ แห่งคือ บริษัท กาแฟผงไทย จำกัด ห้างหุ้นส่วน จำกัด เซาซองอุตสาหกรรม และจัดถือว่าเป็นอุตสาหกรรมที่มีความได้เปรียบหลายประการ เช่น วัตถุดิบ (เมล็ดกาแฟดิบ) ที่สามารถปลูกได้ภายในประเทศ ตลอดจนเป็นอุตสาหกรรม ที่ได้รับการส่งเสริมจากภาครัฐบาล เช่น การกำหนดอัตราภาษีนำเข้ากาแฟผงสำเร็จรูป ที่ผลิตจากต่างประเทศในอัตราที่สูงเป็นต้น แต่ปรากฏว่าอุตสาหกรรมดังกล่าวยังไม่พัฒนาไป เท่าที่ควร กล่าวคือ ส่วนครองตลาดของกาแฟผงสำเร็จรูปที่ผลิตในประเทศยังอยู่ในเกณฑ์ ต่ำ และมูลค่าการนำเข้าของกาแฟผงสำเร็จรูปจากต่างประเทศยังคงสูงอยู่ ทั้งนี้เพราะว่า มีปัญหาหลายประการทั้งด้านการผลิต และการจำหน่าย ของกาแฟผงสำเร็จที่ผลิตในประเทศ ที่จะต้องปรับปรุงและแก้ไขเพื่อพัฒนาและขยายตลาดให้กว้างขวางยิ่งขึ้น

สรุปปัญหาและขอเสนอแนะ

๑. ในด้านผลิตภัณฑ์ จากการศึกษาพบว่าคนนิยมดื่มกาแฟผงสำเร็จรูปที่ผลิต จากต่างประเทศมากกว่า ถึงแม้จะเห็นได้จากส่วนครองตลาดของกาแฟผงสำเร็จรูปทั้งหมด จะเป็นส่วนครองตลาดของเนสกาแฟ ประมาณ ๖๐% ของทั้งหมด ในจำนวนนี้จะ เป็น เนสกาแฟที่ผลิตในประเทศ ๓๓.๓๓% และเนสกาแฟที่ผลิตจากต่างประเทศ ๖๖.๖๖%

สัมภาษณ์ศึกษา มงคลโกศล , ผู้จัดการฝ่ายผลิตภัณฑ์อาหาร บริษัท คีทแฮล์ม จำกัด , ๒๐ สิงหาคม ๒๕๒๗

สำหรับดีโกลทอราโคและเขาทอง จะมีส่วนครองตลาดเพียง ๑-๒% เท่านั้น จากตัวเลขดังกล่าวจะแสดงให้เห็นว่ากาแฟผงสำเร็จรูปที่ผลิตในประเทศไทยยังไม่ได้รับความนิยมจากตลาดเท่าที่ควร

นอกจากนี้แล้วรูปแบบของผลิตภัณฑ์ยังขาดการปรับปรุงและพัฒนาให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาด เช่น ความเป็นนิยมนกกาแฟชนิดเกล็ด ทั้งเกล็ดฟูและเกล็ดแข็ง ซึ่งเริ่มจะมีการผลิตชนิดเกล็ดฟูในประเทศไทยเมื่อปี ๒๕๒๖ นี้เอง ส่วนชนิดเกล็ดแข็ง ยังไม่มีการผลิตในประเทศ เนื่องจากต้นทุนสูงมาก ดังนั้นผู้ผลิตในประเทศจะต้องปรับปรุงรสชาติและพัฒนาผลิตภัณฑ์ให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาด และพยายามรักษาคุณภาพให้ได้มาตรฐานเช่นเดียวกับของต่างประเทศ

๒. ในกานราคา ราคาของกาแฟผงสำเร็จรูปที่ผลิตในประเทศไทยถูกกว่าของต่างประเทศมาก เนื่องจากมีข้อได้เปรียบทางวัตถุดิบ และภาษี เพราะกาแฟผงสำเร็จรูปจากต่างประเทศจะต้องเสียภาษีนำเข้าและภาษีการค้าในอัตราสูงมาก

กาแฟเขาทอง (เมล็ดกาแฟเขียว ๑๐๐%) ชนิดผงละเอียดขนาด ๑๐๐ กรัม ราคา ๘๖ บาท

กาแฟมอคโคนา (เมล็ดกาแฟเขียว ๑๐๐%) ชนิดผงละเอียดขนาด ๑๐๐ กรัม ราคา ๘๘ บาท

ราคากาแฟจะแตกต่างกันถึงเท่าตัว ทั้งๆที่มีข้อได้เปรียบด้านราคา แต่ตลาดกาแฟผงสำเร็จรูปไทยก็ยังแคบ จากการสำรวจพบว่ามีคนเป็นจำนวนมากตัดสินใจซื้อกาแฟโดยคำนึงถึงรสชาติ ถ้ารสชาติถูกปากถึงแม้ราคาจะแพงก็ยินดีที่จะซื้อที่นั่น

ในการขยายตลาดกาแฟผงสำเร็จรูปที่ผลิตในประเทศไทย จึงควรเน้นหนักในด้านการรักษารสชาติและคุณภาพให้ได้มาตรฐานสากล ซึ่งเมื่อเป็นเช่นนี้แล้วผู้บริโภคจะเลือกซื้อสินค้าที่มีคุณภาพเหมือนกันแต่ราคาถูกกว่า

๓. ในด้านของทางการจำหน่าย จากการสำรวจพบว่าสถานที่ที่คนนิยมซื้อได้แก่ร้านค้าทั่วไป ซุปเปอร์มาร์เกตในห้างสรรพสินค้า และซุปเปอร์มาเกตทั่วไป ส่วนร้านสหกรณ์มีสัดส่วนอยู่ในเกณฑ์ต่ำ ทั้งนี้อาจจะเป็นเพราะว่าร้านสหกรณ์ยังไม่ขยายตัวออกไปเท่าที่ควร นอกจากแหล่งซื้อดังกล่าวแล้ว ยังมีการลักลอบนำเข้าจากต่างประเทศซึ่งมีจำนวนสูงขึ้นทุกปี

ปี ๒๕๒๒ ปริมาณลักลอบนำเข้า ประมาณ ๓๐ ตัน

ปี ๒๕๒๓ ปริมาณลักลอบนำเข้า ประมาณ ๕๐ ตัน

ปี ๒๕๒๔ ปริมาณลักลอบนำเข้า ประมาณ ๑๖๐ ตัน

ปี ๒๕๒๕ ปริมาณลักลอบนำเข้า ประมาณ ๒๓๕ ตัน

ปี ๒๕๒๖ ปริมาณลักลอบนำเข้า ประมาณ ๑๔๐ ตัน

สินค้าเหล่านี้จะมีวางจำหน่ายทั่วไป และเป็นที่ยอดนิยมเนื่องจากราคาถูกและเป็นสินค้าที่ผลิตจากต่างประเทศ ซึ่งถ้าไม่มีการควบคุมด้วยมาตรการที่เด็ดขาดแล้วจะมีปริมาณที่เพิ่มขึ้นเรื่อยๆ และเป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้ส่วนครองตลาดของกาแฟที่ผลิตในประเทศลดลง

ในการวางจำหน่ายสินค้า จึงควรที่จะคำนึงถึงผู้ซื้อเป็นหลัก เช่น แพศหญิงหรือคนหนุ่มสาว ชอบกินหรือตามซุปเปอร์มาร์เกตและห้างสรรพสินค้า เป็นต้น ส่วนปัญหาสินค้าหนีภาษีเป็นหน้าที่ของหน่วยงานของรัฐบาลที่ต้องเข้ามามีบทบาทแก้ปัญหาอย่างจริงจังเพื่อปกป้องอุตสาหกรรมในประเทศ เป็นต้นว่า มาตรการกีดกันขั้นรุนแรงสำหรับผู้กระทำผิด

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สัมภาษณ์ คุณศักดิ์ มงคลโกศล ผู้จัดการฝ่ายผลิตภัณฑ์อาหาร
บริษัท คีทแอนด์ จำกัด , ๒๐ มิถุนายน ๒๕๒๖

๔. ในค่านการโฆษณา จะต้องพยายามเน้นให้ผู้บริโภคเห็นว่ากาแฝงสำเร็จรูปที่ผลิตในประเทศมีรสชาติที่ดีเทียบเท่ากับของต่างประเทศ

ส่วนในค่านการส่งเสริมการขาย จากการศึกษาพบว่าประมาณ ๗๐% ชอบการลดราคามากที่สุด ดังนั้นการลดราคาสินค้าจะเป็นสิ่งดึงดูดใจผู้ซื้ออย่างมากที่สุด อย่างไรก็ตามจากการสำรวจพบว่าผู้บริโภคประมาณ ๑๑% ไม่สนใจต่อการจึกรายการใดๆทั้งสิ้น โดยให้เหตุผลว่าสินค้าที่นำมาลดราคา มักจะเป็นสินค้าที่ค้อยคุณภาพ เช่น เก็บไว้นานจนเกินไป จึงไม่นิยมซื้อสินค้าดังกล่าว ซึ่งเป็นข้อคิดที่ผู้จำหน่ายควรคำนึงถึง กล่าวคือไม่นำสินค้าที่ค้อยคุณภาพมาขายเพียงเพื่อระบายสินค้าเท่านั้น เพราะถ้าเป็นเช่นนั้นแล้วจะทำให้ผู้ซื้อขาดความเชื่อถือในยี่ห้อนั้นๆ

๕. คนไทยมักจะมีค่านิยมที่ไม่ค้อยดีต่อสินค้าที่ผลิตในประเทศ ดังนั้นในการแก้ไขและปรับปรุงจำเป็นที่จะต้องสร้างค่านิยมของคนไทยที่มีต่อผลิตภัณฑ์ในประเทศให้ดียิ่งขึ้น โดยการใช้อย่างต่างๆ เช่น หนังสือพิมพ์ โทรทัศน์ และวิทยุ ตัวอย่างเช่น ให้บุคคลที่มีชื่อเสียงในวงการต่างๆ เช่น นักการเมือง หรือผู้ที่เป็นคนรู้จักของคนทั่วไป มาเป็นแบบโฆษณา โดยเน้นให้เห็นว่าเป็นเครื่องค้ำสำหรับบุคคลที่มีระดับ ตลอดจนการประชาสัมพันธ์ให้เห็นถึงขบวนการผลิตด้วยเครื่องจักรที่ทันสมัยและความพิถีพิถันในการคัดเลือกวัตถุดิบซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญที่จะทำให้ได้กาแฝงที่มีรสชาติ

ขอเสนอแนะดังกล่าวดังนี้ เป็นเพียงข้อคิดเห็นเบื้องต้นซึ่งอาจจะช่วยให้กาแฝงสำเร็จรูปที่ผลิตในประเทศ มีส่วนครองตลาดเพิ่มขึ้นทั้งนี้เพราะราคาถูกแต่มีคุณภาพที่ดีเท่ากับของต่างประเทศ คนจึงหันมาค้ำกันมากขึ้น ช่วยให้อุตสาหกรรมกาผลิตกาแฝงสำเร็จรูปในประเทศขยายตัวมากขึ้น ในอนาคตนอกจากจะช่วยลดการขาดดุลการค้าของประเทศแล้ว ยังอาจส่งเสริมให้เป็นอุตสาหกรรมเพื่อการส่งออกโดยใช้วัตถุดิบในประเทศ ทำรายได้ให้กับประเทศทางหนึ่งได้